

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . " 180—
četrt leta . . . " 90—
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 400—
pol leta . . . " 200—
četrt leta . . . " 100—
za mesec . . . " 35—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar,
polletno . . . 4 dolara
četrtletno . . . 2 dolara

Novi naročniki naj pošljajo
naročnino po nakaznici.

Oglaš se zaračunajo po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok, ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkrat popusti.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškanska ulica štev. 61.
Telefon štev. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Kdo bo Stojanovićev naslednik? Veljković odklanja.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Danes sta imela seje radikalni in demokratični klub. Demokratični klub je razpravljal o kandidaturi dr. Vojke Veljkovića za finančnega ministra. Dr. Vojka Veljković je kategorično izjavil, da ne sprejme tega mesta. Radi tega se imenujeta kot najresnejša kandidata Vojka Marinović in Milorad Drašković. Ako bi Drašković postal finančni minister,

bi bil imenovan za notranjega ministra Svetozar Pribičević, za ministra prosvete pa Ljuba Davidović. Radikalni klub je razpravljal o tekočih zadevah. Ker je dr. Miletić postal minister za pošto in brzojav, je izpraznjeno mesto tretjega podpredsednika konstituante. To mesto bi prevzel poslanec one stranke, ki bi še stopila v vlado. Drži se, da bo to jugoslovanski klub.

Železničarski štrajk v Avstriji končan.

Dunaj, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Dasi so dospeli semkaj zaupniki železničarjev iz Gradca in s proge ter pričeli pogajanja s prometnim ministrstvom. Pogajanj se udeležuje tudi narodni poslanec Tomschik.

Dunaj, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Včerajšnji ministrski svet je pooblastil ministrstvo za promet, naj 10. t. m. izplača nameščencem predupne po 1000 kron, ker se mora pred končnoveljavno ureditvijo plač rešiti še vprašanje kritja teh tro-

škov. Ministrstvo bo predlog glede kritja predložilo narodni skupščini 11. t. m.

Gradec, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Uradno se javlja, da so stavkujoči južni železničarji na svojem današnjem zborovanju na glavnem kolodvoru sklenili, vpricho dobiti vesti zaupnikov s Dunaja, da se ugodni zahtevi glede predupne 1000 kron, takoj končati sstavo. Promet na južni železnici se vzpostavi danes o polnoči, na državni železnici pa jutri ob šestih zjutraj.

Ekspeze avstrijskega drž. kancelarja.

Dunaj, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Na današnji seji zunanjega odseka je imel zvezni kancelar dr. Mayr ekspeze o zunanjem položaju. Dejal je, da mu je bila prva naloga in dolžnost pridobitev in utrditev zaupanja do avstrijske delavljivosti. Ogovoril je o obnovnem programu antante, ki je utemeljen na kreditu in kaže izhod iz sedanjega skromstva v boljše čase. Od tega kredita zavisi nadaljnji obstoj Avstrije kot države in življenje njenega prebivalstva. Dr. Mayr je nato prešel na vprašanje o razmerju avstrijske republike do posameznih sosednih in drugih držav. Konstatiral je, da so odnosi najboljši z onimi državami, ki se Avstrija nahaja z njimi v političnih in gospodarskih pogajanjih. Razmerje Avstrije do Jugoslavije se je izboljšalo kljub temu, da je dolgo časa na to razmerje vplival koroški plebiscit. Ker je tega spora sedaj konec, se je nadejati, da postanejo odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo v bodočnosti še priskrnejši nego

so bili dosedaj. Pred kratkim časom sklenjena trgovinska pogodba z Jugoslavijo je prva porok za zboljšanje razmerja med obema državama. Odnosi s Čehoslovasko so prijateljski. V kratkem bodo rešena vsa doslej še nerešena vprašanja načelne važnosti. Trgovska pogajanja se prično kmalu. Razmerje med Avstrijo in Madžarsko je bilo doslej neurejeno. Avstrija je bila od vsega začetka prepričana, da se mora Zapadna Ogrska priključiti k avstrijski republiki; upati je, da se bo to izvršilo brez velikih ovir. Z Romunijo vzdržuje Avstrija dobre odnose, prav tako tudi s Poljsko. Z obema je sklenjena trgovinska pogodba. Trgovinska pogodba, primerna do ločlom mirovne pogodbe je sklenjena tudi z Nemčijo. Dogovori z nevtralnimi državami so ali podaljšani, ali pa še v veljavi. Dr. Mayr se je na to zahvalil vsem državam, ki so priskočile Avstriji na pomoč v času njene dolgotrajne bede in pomanjkanja.

D'Annunzia okradli lastni ardit.

LDU Rim, 5. jan. »Tempo« javlja z Reke: D'Annunzio zapusti jutri Reko. Kam poide, še ni znano. D'Annunzio je zelo vznemirjen radi tatvine, ki jo je izvršilo v njegovi pisarni nekaj arditov. Arditi, ki so

im poveljevali mornarski podčastniki, so vlonili v omaro in oplenili nekaj milijonov denarja. Kakor tudi listine o D'Annunzиеv podietlu. (Lepi sadovi d'Annunzievih moralnih pridig!)

POSŁANCI POZVANI V BEOGRAD.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Predsednik konstituante je včeraj brzojavno pozval narodne poslance, naj bodo do 9. t. m. v Beogradu. Seja konstituante bo 12. t. m. Med tem časom pa se vrše seje političnih klubov.

KOMUNISTI BODO PRISEGLI?

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) »Pravda« javlja iz Sarajeva, da so komunistični poslanci sklenili, da pridejo 12. t. m. v Beograd in da položijo prisego.

RAZKOL V REPUBLIKANSKI STRANKI.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Izgleda, da pride v republikanski stranki do razkola. Nekateri člani stranke se ne strinjajo s taktiko vodstva, zlasti jaše Prodano-
vića, ki se vedno bolj približuje komunistom. Nezadovoljnost je povzročila tudi govorica, da hoče Prodano-
vić sodelovati z Radičevom stranko. Iz vodstva stranke sta izstopila vseučilišni profesor Petro-
nilević ter predsednik akademije znanosti prof. Žužević.

PREKINJENA USTAVNA DEBATA.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Danes popoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri je nadaljeval razpravo o ustavi. Razprava se nadaljuje po pravoslavni praznikih.

NOVOLETNE ČESTITKE MED NAŠO IN LAŠKO VLADO.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Povodom katoliškega novega leta je dr. Vesnić poslal italijanskemu ministrskemu predsedniku Giolittiju in znanjem ministru grofu Storzi brzojavne čestitke. Iz Rima je prišel odgovor od grofa Storzi, ki poudarja v svoji zahvali kar najbolj prijateljske odnose med Jugoslavijo in Italijo.

PREISKAVE PRI KOMUNISTIH V BEOGRADU.

Beograd, 3. jan. (Izvirno poročilo.) Mestna uprava je v obel delavskih domih izvedla hišne preiskave. Doslej še niso znani uspehi. Minister za notranje stvari Drašković je mestni uravi dal popolnoma svobodne roke, da izžene vse tujce, ki so v zvezi s komunistično pronagando. Nekaj tujcev je že prijetih.

ODGODENA POGAJANJA Z MUSLIMANI.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Ministrski predsednik Pašić je odgodil razgovore z muslimani glede njihovega vstopa v vlado go po pravoslavni božični praznikih. Snoči se je v parlamentarnih krogih trdilo, da zahtevajo muslimani dva portfelja in sicer ministrstvo vere in ministrstvo narodnega zdravstva. Za ministra vere kandidirajo Sakib efendi Korkuta, urednika sarakavske »Pravde« za ministra zdravstva pa dr. Karamehmedovića.

PROTIANGLEŠKA ZVEZA MED RUSIJO IN AFGANISTANOM.

London, 4. jan. (Izvirno poročilo.) Kakor je sedaj ugotovljeno, se je med emirjem v Afganistanu in sovjetsko vlado v Moskvi sklenila tajna obrambna in napadna zveza proti Angliji. Ko dospe 150.000 rdečih vojakov v Indijo, bi vojska Afganistana nastopila proti Angliji. Angličem služijo kot talci emir, finančni in vojni minister.

ČEŠKO ITALIJANSKA TRGOVSKA POGAJANJA.

Praga, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Gospodarska pogajanja z Italijo se bodo pričela v kratkem, in sicer najbrže v Rimu. Kot podlaga za ta pogajanja se uporabi trgovska pogodba z Jugoslavijo. Rešila se bodo tudi transportna vprašanja. Pričetkom maja dospe v Prago več holandskih trgovcev in industrijalcev, da prično pogajanja s Čehoslovasko.

SESTANEK ANTANTINIH MINISTRSKIH PREDSEDNIKOV V PARIZU.

LDU London, 5. jan. Kabinet se je v načelu izjavil za sestanek ministrskih predsednikov zavezniških držav v Parizu, ker pripoznava potrebo, da se vprašanje razorožitve Nemčije prouči in reši. Sestanek se bo najbrže vršil sredi januarja. Lloyd George prinese s seboj v Pariz končnoveljavne sklope, ki jih bo vrhovni svet še enkrat proučil in ukretil vse potrebno, da se vprašanje reši.

SAMOUUPRAVA IRSKE.

LDU London, 5. januarja. Kot prvi ulstrski predsednik se imenuje Sir James Craig, Sir Edward Carson ne bo vstopil v ulstrsko vlado.

ZA OMOGOČENJE ANGLEŠKE IZVOZNE TRGOVINE.

LDU Pariz, 5. jan. Kakor poroča »Daily Mail«, so angleške bančne firme pri včerajšnji konferenci pod predsedstvom Hornesa obljubile, da se bodo resno bavile z vladnim ekspezejem, ki ktemi za novim oživotvorenjem trgovine z inozemstvom. Glavni predlog gre za tem, dovoliti inozemstvu, ki bi rado naročilo blaga, a ga ne more v gotovini plačati, kredit na dolg rok. S pomočjo vlade bi bile banke pripravljene, dovoliti angleški industriji predupne, inozemskim odjemalcem pa roke dveh do treh let v svrhu plačila novih obveznosti. Dodatni predlog obravnava izmenjavo angleškega blaga s tujem.

MADŽARSKA PROGLAŠA GOSPODARSKO VOJNO Z AVSTRIJO.

LDU Budimpešta, 5. januarja. Državni tajnik Törty je izjavil sotrudniku lista »Magyar Hirlap«, da je včerajšnji ministrski svet suspendiral vse določbe gospodarskega dogovora z Avstrijo. Doslej je Avstrija dobivala od Madžarske zlasti krompir in zelenjavo. Sedaj pa je ogrska vlada do ureditve zapadno - madžarske meje ustavila promet.

POLJAKI PROTI KOMUNISTOM.

LDU Moskva, 5. jan. Poljsko sodišče v Mlavi je obsodilo 12 komunistov na smrt a 28 na prisilno delo.

ARETIRANI TIHOTAPCI PONAREJE-NE DENARJA.

Osišek, 5. jan. (Izvirno poročilo.) V Srboranu je bil aretiran Mihajlo Lora s 4 tovariši, ki so vtihotapljali iz Budimpešte falsifikate 5 dinarskih in eno in dvehkronskih bankovcev. Izročeni so bili sodišču.

Rudarska kriza.

Kolikor je doslej znano, je ostalo tudi zadnje posredovanje ljubljanske vlade med stavkujočimi rudarji in premogokopno družbo brezuspešno. Rudarji so izjavili, da smatrajo vladni kompromisni predlog za nezadosten. Zato so oklonili stavljeni fin ultimati in se včeraj niso vrnili na delo, ki še vedno počiva. Zatrjujejo, da so pripravljani na skrajni odpor.

Tudi družba je odgovorila na vladni ultimati v glavnem negativno. Vladi zanika pravico, da stavi družbi zahteve, kakoršne vsebuje izjava, podana na torkovi seji rudarjev in družbe. Ne priznava ji pravne podlage, da določa cene premoga in mezde delavstvu, ter odklanja zlasti z vso odločnostjo zahtevo, da se pritegne komisiji, ki bi imela v smislu vladnega predloga nadzirati produkcijo premoga in sploh družbino poslovanje, tudi konzumenti in delavci. Odgovor vlekakapitalističnih močev je tako predrzen, da bi im človek res privoščil par mesecev komunističnih eksercicij po ruskem boljševiškem receptu.

Zasluzili bi tako lekcijo. Saj so vladni predlogi za družbo mnogo ugodnejši, kakor za delavstvo. Petindvajsetodstotno povznanje fiksnih plač brez vsakršne druge koncesije je vsaj za nižje kategorije nastavljenca mnogo prenašo, ker so te res skrajno slabo plačane. Na obljubo, da so v nadaljnjih pogajanjih doseže končna regulacija mezd, delavci ne dajo dosti in po dosedanjih žalostnih izkušnjah jim moramo priznati, da imajo prav. Zato imajo nepopravljivi in bojeviti elementi med rudarji lahko delo, ko pletirajo za oklonitev vladne zahteve po obnovitvi dela in za nadaljevanje stavke.

Trboveljski družbi pa je šla vlada kar najbolj na roko. On nje zahtevani povšek je razmeroma tako malenkosten, da pri skupnih produkcijskih stroških skoraj ne pride v poštev. Znesel bi komaj 2-3%.

PROF. ERNST DENIS UMRL.

Praga, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Iz Pariza poročajo, da je na posledicah težke operacije umrl sinoči veliki prijatelj češkega naroda in Slovanov sploh, prof. Ernst Denis. Denis se je mudil še nedavno v Pragi in je bil namenjen tudi v Jugoslavijo, moral pa je vsled nenadne težke bolezni potovanje prekiniti in se vrniti v Pariz, kjer je sedaj podlegel.

POGREB BETMANN-HOLLWEGA.

Berlin, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Danes se je ob ogromni udeležbi občinstva vršil v Hegeh Finow-n pogreb bivšega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega. Pogreba sta se udeležila kot zastopnika vlade posl. dr. Heinze in kot zastopnik bivšega cesarja princ Oskar pruski.

KRVAV POGREB NEMŠKEGA KOMUNISTA.

LDU Flehnsburg, 5. januarja. Včerajšnjega pogreba komunističnega voditelja Hoffmanna, ki ga je policija ustrelila na begu, se je udeležilo veliko tisočev delavcev in delavk. Vršila sta se dva komunistična shoda, potem pa je šlo okoli 400 komunistov pred kasarno, v katero so hoteli vdreti. Policija je najprej streljala v zrak, ko pa so demonstranti ob 23. pri zunanji vrati vdrli v kasarno, je policija streljala ostro ter je bilo pri tem ubitih 7 in 22 ranjenih. Tudi en policijski uradnik je ranjen. Aretiranih je bilo 40 oseb. Že ponoči so večinski socialisti razširjali letake, da se hočejo ločiti od demonstrantov. Sedaj je v Flehnsburgu zopet mir.

KRIZA AVSTRIJSKE VLADE PREMAGANA.

Dunaj, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Kriza avstrijske vlade se je rešila ugodno. Vlada ne bo podala ostavko.

ZA ENOTNO KNJIŽEVNIŠKO ORGANIZACIJO.

Beograd, 5. jan. (Izvirno poročilo.) Srbsko združenje književnikov je pozvalo hrvaško in slovensko združenje na razgovor glede ujedinjenja vseh književniških društev.

Pa vlada gre še dalje. Vztraja sicer na principijelnem stališču, da se cene premoga ne smejo povziti, pripušča pa vendar možnost, da družba premore podražiti. Za litova samo, naj posebna komisija ugotovi, da je podraženje vsled povišanja delavskih plač potrebno.

Bolj kulantna vlada proti družbi ni mogla biti. A ta zavrača v svoji milijarder ski suverenosti tudi te predloge. Kako morda iz načelnih kapitalističnih nazorov, največ pa iz praktičnih razlogov. Noče, da bi dobil kdo vpogled za knise ofenega poslovanja in ugotovil njene ogromne profite. Boji se davčne oblasti, da ne bi ji naložila davka, ki ji gro, boji pa se še bolj kontrole delavstva in javnosti, ker bi potem vsled pritiska javnega mnjenja ne mogla vzdrževati tako nizkih delavskih mezd in opravičevati tako nesocialnih razmer, v kakršnih morajo rudarji še danes živet.

Vrsta je zdaj na vladi, da izjava iz odbite stavljenega ultimata po obeh strankah neizprose posledice. Uverjeni smo, da bodo med delavstvom prevladali tužnejši elementi in da se bodo rudarji, upoštevajoč katastrofalne posledice, ki jih bi imelo nadaljevanje stavke za vso javnost in tudi za nje same, odločili za obnovo dela, ne da bi bila vlada prisiljena k nasilnim odredbam.

Težje je stališče vlade do premogokopne družbe. Ta ima svoj sedež še vedno na Dunaj in vživa poleg zaščite avstrijske vlade tudi vso protekcijo antantnega kapitalizma. Zadeva je zato mednarodnega značaja in presega delokrog ljubljanske vlade. Ali bo znala ta izposlovati v Beogradu, da stori osrednje ministrstvo potrebne korake, da zlomi družbin odpor? V interesu države je to nujno potrebno. Napeti mora predvsem vse sile, da pride že vendar enkrat glavno vodstvo družbe s knjižami vred z Dunaja k nam. Še le potem bo mogoč direktni vpliv na njo.

PROTIBOLŠEVIŠKA VSTAJA V PODOLIJU.

LDU. Dunaj, 5. januarja. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: V vsej Podoliji je zopet vstaja v polnem teku. V Kamencu Podolskem se bje lirta bitka med ukrajinskimi kmeti in boljševiki. Vstaji so zasedli Braclaw in uničili celo boljševiško divizijo. Boljševsko armadno poveljstvo je odredilo, da se utrdijo železniška križišča Vapniarka, Zmerinka in Kalinovka, ki naj služijo v oporišča v boju proti vstašem.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

5. januarja.

Valute in devize.

Zagreb: Dolarji 153-154.25, franki 880-900, napoleonador 492-494, marko 203, 205, leji 196-200, lire 515-520, čehoslovake krome 168-170, švic. franki 2325-0.

Beograd: Borza ostane zaradi pravoslavni božičnih praznikov zaprta do ponedeljka.

Dunaj: Dinarji 1650-1670, dolarji 685.50-689.50, franc. franki 420-460, švic. franki 10.525-10.575, češke krome 748-754, madž. krome 121.50-123.50, lire 2299-2350, nemške marke 915-021, poljske marke 96.25-98.25, sterlingi 2440-2460.

Praga: Dinarji 216, nemške marke 121.25, švic. franki 1393.50, franc. franki 530.50, lire 307, funti 326, dolarji 90.50, avstrij. krome 12.95, poljske marke 11.50.

Curih: Berlin 8.65, New York 656, London 23.41, Pariz 38.30, Milan 22.35, Praga 7.10, Budimpešta 1.07, Zagreb 4, avstrij. krome 1.

Efekt.

Zagreb: Banka za Primorje 1000-1100, Jadranska 1825-1850, Jugoslovanska 597-603, Ljubljanska kreditna 925-930, Praštediona 9100-9200, Riečka pučka 528-540.

Produkt.

Sombor: Pšenica se plača do 1000 kron za 100 kg. Nova koruza 360-370. Fižol se ne zahteva.
Osijek: Dovozi slabi. Pšenica 1600-1020, koruza 400-410.

Ustavna debata v ministrskem svetu.

Vprašanje prestolonasledstva. — Pokrajinske samouprave. Revizija uradnih imenovanj.

Beograd 5. jan.

Na seji ministrskega sveta se je nadaljevala razprava o načrtu nove ustave. Prihodnji seji bo načrt v celoti sprejet. Večina članov kabineta se je izrekla za sedanjí načrt z zelo malimi izjemami. Tudi čl. 12, po katerem bi mogel postati naslednik prestola knez Svezlud, ako bi prestolonaslednik Aleksander ne imel otrok, je došel v razpravo ter je bilo sklenjeno da se o tej zadevi vpraša za mnenje klube vladnih strank. V demokratskem klubu se je o tem sklepalo že prej ter je bila večina njegovih članov proti temu, da bi smelo prestolonasledstvo preiti na žensko črto nastitje Karađorđevićev. Tedaí je bilo tudi poslano da dinastija sama ne dela iz tega nobenega vrašanja ter da tudi neče vplivati, da bi vlada predložila člen 12. v sedanjí obliki.

Pri razpravi o pokrajinskih samoupravah je bilo sklenjeno, da se to vprašanje predloži v rešitev klubom. Kar se tiče velikosti posameznih pokrajin, so člani vlade Nikola Pašića mnenja, da bi vseh okrožij ne smelo biti več kot 35 in da ni potrebno da bi posamezna okrožja imela manj kot 200.000 prebivalcev, niti več kot 800.000.

Med radikalnimi in demokratskimi ministri vlada popolno soglasje v vseh vprašanih gledi ureditve države. Obe stranki sta za edinstveno državo ter proti avtonomijam ali federacijam. Kar se tiče zornice zbornice, imajo rešiti to vprašanje klubi sami.

V ministrskem svetu je bila izvoljena komisija, ki ima prezledati vse ukaze in imenovanja uradnikov v zadnjih dveh letih. V to komisijo so bili imenovani ministri Svetozar Pribičević, dr. Velizar Janković, Joca Jovanović in dr. Milenko Jovanović. Ravnotako je bil izvoljen tudi finančno gospodarski odbor, v katerega so bili imenovani ministri dr. Velizar Janković, dr. Vekoslav Kukovec, dr. Hinko Krizman, Joca Jovanović in Nikola Uzunović. Šesti član tega odbora je finančni minister, čigar listnica pripada demokratom.

Stambolijski o Bolgariji

»Jug. Obnova — Nijva« prinaša iz povera dr. D. Prohaska sledeče poročilo o bolgarskem ministrskem predsedniku:

15. decembra 1920 je posetilo več Jugoslovancev bolgarskega ministrskega predsednika Stambolijskega v Pragi. Stambolijski, ki je govoril v bolgarskem jeziku, je povdarjal, da hoče Bolgarija s sosedi mir, z velikimi in malimi narodi na priatelstvi. Krivično je, da mora bolgarski narod trpeti za pogreške politike bivšega carja. Današnja Bolgarija ni več Ferdinandova Bolgarija. Ljudstvo je obsidilo njegovo politiko. Stara Bolgarija, ki je bila opolena s pruskim imperialističnim duhom, je izginila. Nova Bolgarija noče igrati na Balkanu vloze Prusije, temveč vloze Švice. Bolgarija hoče izpolniti vse mirovne pogoje in hoče z Jugoslavijo živeti v popolnem miru. Tla so očistišča, sovražniki Jugoslavije.

Arnavti.

Gorostasna je vest, ki je prinašala najhrovejša poročila: Arnavti so napadli Prištino, pobili nekaj orožnikov, odneli dva uradna meščana, za katere zahtevalo sedaj odkupnino.

Iz tega kratkega poročila vidimo, da Arnavti divljajo kakor v turški dobi. — da pa jim je naša varnostna oblast prav tako malo kos kakor nekdanja turška. To pa je zlo, ki ga je treba odpraviti na vsak način.

Arnavti niso le naše zunanje politično marveč tudi naše notranje vprašanje. Sai tvorijo narodno manjšino v nekaterih delih stare Srbije, in sicer v Metohiji, Kosovu ter v zapadni Makedoniji, nekako zapadno od črte Ohrid—Skoplje—Bujanovci. Toda tod ne tvorijo morda večine prebivalstva, marveč le gotove dele. Katere dele, to nam najbolje pove zgodovina njihove preselitve.

Še pred 200 leti v tem predelu sploh ni bilo Arnavtov, ampak izključno le Srbi. V 18. in zlasti v 19. stoletju pa so Arnavti priseljevali in sicer na naslednji način.

Arnavti so skoro izključno živinorejci, s poljedelstvom se pečajo le

ki so delali pod pritiskom Berlina in Dunaja. So iz bolgarske politike izločeni. V bolgarskem parlamentu je danes 110 članov kmečke stranke, 57 desničarjev — opozicionalcev (narodnih demokratov radikalcev, liberalcev in Ferdinandovcev, toda brez pravih odnošajev napram narodu), 9 socialistov in 49 komunistov. Zadnje volitve so se vršile v Bolgariji 25. marca 1920, prihodnje na bodo 28. marca 1923. Do tega časa bo Stambolijski izvedel vse potrebne reforme. Komunisti v Bolgariji imajo pristaje v prvi vrsti med brezdomci, katere tvorijo bolgarski begunci iz Dobudže, Makedonije in Stare Srbije. Bolgarski kmet smatra boljševike za anarhiste in zahteva da se izolirajo v posebnih naselbinah, kjer naj pokažejo, kako se obnaša komunizem v praksi. Če komunisti dokažejo, da morejo narediti kaj pozitivnega, postane Bolgarija komunistična.

Cilji reform ki jih je uvedla vlada Stambolijskega, so: Vsak Bolgar mora imeti svojo hišo in dvorišče. Delo je obvezno in gre v prid občanom. Do 20. leta mora vsakdo delati v prid skupnosti 1 leto, od 20.—30. mora služiti no 6 mesecev od 30.—50. l. na no 3 tedne. V dosego tega cilja se vlada poslužuje sledečih sredstev: Agrarno reformo izvala z razlastitvijo. Za razlastičeno zemljo plačuje odškodnino, toda ta je odmerjena po cenah, ki so jih posestniki deklarirali za časa Ferdinandove vlade pri davčnih uradih. V volni pridobljeno premoženje se lastnikom odvzame. Te zadeve vodijo posebna sodišča. Odvetnikom je posredovanje med sodiščem in stranko prepovedano.

Grška po povratku Konstantina.

Vest da so Anglija, Amerika in Italija naložile svojim zastopnikom v Ateni dolžnost za obnovitev diplomatskih stikov s sešanje grško vlado, polasnitve zelo zanimivo poročilo posebnega dopisnika »Berliner Tagblatt« v Atenah. V tem poročilu se glasi:

Narod je še vedno pilan od veselja. Atene so še danes vse v praznični opravi, po mestu se izprehajajo množice ljudstva in postajajo pred dvorcem. Vse to ljudstvo je polno narodnega vznemirjenja. Delavci poslušajo in imajo patriotske govore. Navdušenje je polno naivnosti, tako da more opaziti tudi tutec, da je to čustvo ljudstva naravno in pristno. Narod na dan prepeva kraljevsko himno. In neprestano odmevalo značilni vzkliki: »Hoteli smo sedaj ga imamo.«

Dokler ljudstvo na ta način izraža svojo voljo pa upirajo politiki svoje noglede v antano. Venizelisti so doslej slikali grško bodočnost s črnimi barvami. Če se kralj Konstantin povrne, napovedovali so prekinjenje odnošajev z Grško in propad helenske države. Sedanja vlada nasprotno pravi, da je antanta — volens, nolens — primorana podpirati Grško. Anglija mora svojo politiko v orientu izvesti samo s pomočjo Grške. Revolucionarni venizelisti in Kemal paša, pravilo Angliji ne more pomagati. Grška na mora obvladati situacijo v starih in novih krajih. Da je Grška Angležem potrebna je izjavil celo Lloyd George v londonski spodnji zbornici.

minimalno. Živinoreja pa je bil in te glavni poklic tudi srbskemu prebivalstvu v navedenem ozemlju. Arnavtska agresivnost se je pričela na ta način, da se je pritihovala tola oboroženih Arnavtov iz prave Albanije (to je današnje albanske »države«), napadla črede srbskih kmetov, na pašah, pobila pastirje in odgnala živino. To se je ponavljalo še nešteto krat, naboreje ob meji, nato vedno bolj proti vzhodu: neštete srbske vasi so izgubile večino svoje živine; odslej si niso upali pasti drugje kot v neposredni bližini vasi da so mogli v slučaju napada prihiteti pastirjem vaščani na pomoč. Ker pa je turška oblast raje ščitila muslimanske Arnavte kot Srbe, so Arnavti začeli napadati tudi srbske vasi in dostikrat odneli imenitnejše vaščane, ki so jih izustili šele proti visoki odkupnini. Onim Srbom ki so se jim pri kakih prilikah uspešno postavili v bran, so se maščevali krvavo. Vse to je imelo za posledico, da so se mnogi vaščani raje izselili, bodisi v varnejše predele proč od Arnavtov ali pa preko meje v osvobodeno Srbijo. V zapuščenih selske hiše so se priselili Arnavti, ki so ostale vaščane odslej še lažje napadali, nad-

Venizelisti razpolagalo v parlamentu s 100 poslanci, ki bodo mogli stvoriti močno opozicijo. Mogoče je seveda da bo njihova moč vsled manifestacij za Konstantina znatno oslabilena. Vlada se brez sumne opira na voljo naroda, vrašanja zunanje politike se čisti zato se složen položaj hitro boljša. Dogodki zadnjih dni dokazujejo odpor ljudstva proti izrabljanju Grške v korist velesil.

Ni dvoma, da bodo venizelisti sedaj po govoru Lloyd Georgea opustili svoje načrte za povratek Venizelosa ter za nasilno revolucijo. Vlada in radikalistične stranke so zelo močne, ker jih drži pokoncu ljudsko zaupanje in ker jih podpira Anglija. Po izjavah Lloyd Georgea je absurdna misel, da bi se mogel vrniti Venizelos ter začeti sporazumno delo s Konstantinom.

Kralj Konstantin bo najbrže kmalu odšel v Smirno, stobil ho na čelo svojih čet ter bo dokazal Angliji, da ga je volja pomagati pri izvedbi evropskega orientalnega programa. Francija pa se nasprotno Angliji bliža Turčiji, misli na poznanja s Kemal pašo ter hoče s pomočjo Jugoslavije in Bolgarije nastopiti sproti angleško-grškemu prodiranju v orientu.

Poročilo, ki ga posnemamo, je napisano sicer tendenčno in v duhu nemško-grškega priatelstva za časa vojne, toda je informativno dovolj da nam poda sliko o sedanjih strujah v grški notranji in zunanji politiki.

V znamenju socijalnega razvoja.

Po strašnih letih vojne bi moglo biti že davno zartto sovraštvo, ki je razjedalo toliko let človeška srca.

Mirovne pogodbe so kelikor toliko zagotovile mirno sosedstvo med posameznimi državami, niso pa zagotovile obenem tudi notranjega miru v teh državah. Komunistični pokret, ki ne računa s fiktivnim gospodarskim stanjem, ograja čisto državo in narod in vodi v svojih posledicah k večji bedi in grozotam, kot sama vojna.

Krivi preroki so zasejali med tlačene in izkoriščane celo kopo gesel, ki jim delavstvo slepo veruje, dasiravno je vsako nekritično sprejemanje tujih gesel smrten greh proti duhu novega časa, kot nam to jasno kaže zgodovina vseh dosedanjih revolucij.

Delavstvo pričakuje odrešenika, ki naj bi rešil svet vseh življenjskih težav sedanosti. Komunistem naj prinese raj na zemljo — komunistični raj, v katerem bi se živelo dobro brez vztrajnega in marljivega dela.

Hrepenenje delavstva se da specializirati v stremljenje po zadostni prehrani, ugodnem stanovanju, kratkem delavem času, okrepčilu in zabavi, po siguri zaposlenosti in po obrambi pred socijalnimi učinki bolezni, nesreč in starosti. V dosegi teh dobrin vidi delavstvo dosego svoje sreče.

Ako se zamislimo v duševni položaj našega delavstva in se postavimo na njegovo stališče, najdemo hitro vzroke, zakaj se je v toliko meri zagrizlo v komunistične ideale. Delavčeva duša se ob komunizmu ravno tako opaja, kot se opaja ob svoji veri vsak fanatičen vernik. Oboje pa ni ničesar drugega, kot prazna iluzija, ki se bridko maščuje nad onimi, ki ji slepo slede in pri tem pozabljajo na neizprosno življenje z

leguioč jih tako dolgo, da so nobergnili. Tako je postajalo arnavtsko selo za selom: umogonie so se preostali Srbi rešili na ta način. — da so prešli islam in se navosled poarnavtili (»arnavtaši«).

Značilno je da so Srbi na ta način izgubili najpreje hribovit in gor svet (Tarplanino, Skopsko Crno goro, hribovje okrog Kosova in Metohije), dočim so se obdržali povsod v ravninah, kjer Arnavti niso imeli toliko poguma. Da pa je v takem položaju, vzpričo minimalne občne varnosti propadalo gospodarsko življenje, je samo ob sebi umljivo.

Tak je bil položaj, ko smo mi osvobodili deželo. Spočetka so Arnavti dobili respekt pred prvo oblastjo, toda posledice velikih vojn so obnovile zopet strahotno stanje turške dobe. Država je dolžna napeti vse sile da uniči arnavtsko nevarnost. Očividno ne bo drugače, kakor da se ob meji organizira nekaka vojna granica, v deželi pa uvede izredno močno in goste orožniške postaje s stalnimi letočimi zasledovalnimi oddelki. Da so vse dosedanje odredbe še preslabe, nam priča gorjenje poročila.

njegovimi konkretnimi zahtevami. In nikdar niso bile podobne iluzije razvoju človeštva bolj nevarne, kot ravo sedaj, ko uničeni in obubožani svet hrepeni edino po možnosti, da bi se izkopal iz povojnih razvalin do onega življenja, ki bi mu zagotovilo red in mir z vsemi življenjskimi potrebščinami.

Delavstvo, fascinirano od teh opojnih predstav, postaja nepotrebno življvo in pričakovanju uresničitev svojega raja. Toda priprava marksističnega socijalizma zahteva dovršeno, varčno in racionalno upravo, ojačenje velepodjetij, delitev dela na ajsposobnejša podjetja, in odstranitev neracionalno obratujočih podjetij, zahteva prepoved ustanavljanja nova podjetja. Šele potem bi bila mogoča nadomestitev trgovine z razumno distribucijo, privatnega uvoza z državnim monopolom na uvoz in podražavljenje vseh proizvajajočih podjetij.

Kje pa so znamenja, da bi podražavljenje vse produkcije in distribucije tudi resnično dvignilo produkcijo,

brez katere ni misliti na uresničenje vseh onih nad, ki jih stavi delavstvo najne? Iščemo jih zaman in nasprotno nam kaže izkušnja z državnimi obrati, da so neproduktivnejši in neracionalnejši kot privatni ali zadružni.

Če bi delavstvo premislilo zgodovinski razvoj, potem bi takoj uvidelo, da je napačno njegovo mnenje, da je mogoče umetno, z naredbami, zakoni ali nasiljem nenkrat spremeniti dosedanjí gospodarski in družabni razvoj in ustvariti na trajni osnovi nove forme, ki bi mu prinesle one dobrine, ki jih smatra za svojo srečo.

Rešitelji iz današnjih razmer ne smejo proglašati revolucije, temveč zjednakujoči socijalni razvoj, katerega se morajo udeležiti vsi delavni razredi naroda kot popolnoma enakopravni činitelji. Le po tej poti je dana gotovost, da dosežemo, pri danih okoliščinah sploh dosegljivi gospodarski mir, po katerem hrepenimo v sedanjih dnevih socijalnih in političnih nesoglasij.

Razna poročila.

Položaj v Zadru. Po došlih vesteh vlada v Zadru navidežno mir. Zastopniki službene Italije in italijanski meščani se prezirajo ter vlada med njimi medsebojna mržnja. To se je najjasneje pokazalo pri pogrebu žrtve iz dogodka na dan sv. Stefana. Zaderski Italijanci ne verujejo obljubam rimske vlade ter so pričeli dvomiti nad svojo bodočnostjo. Predsednik »Lege nazional« profesor Brunetti je izjavil napram nemu Jugoslovenu, da čaka Zadra izven okvira Jugoslavije poguba.

Nemčija kot jez proti boljševizmu. Kakor poročajo iz Londona, sta Francija in Anglija mnenja, naj bi se razorožitev Nemčije posilimal vršila od stopnje do stopnje, da bi se Nemčija na ta način omogočila, da vodi uspešen boj proti boljševizmu. Angloslova vlada želi, da bi imela Nemčija vlado, ki bi bila zmožna tvoriti boljševizmu močan jez. Glede izvršitve točke 172 mirovne pogodbe, ki zahteva oddajo razstreljiv in kemikalij, mentio v Angliji, da Nemčija v tej toči mirovne pogodbe ni izpolnila.

Češki kandidati za Noblove nagrade. Kulturni odsek češke narodne skupščine je danes sprejel predlog, da se predlaga za podelitev literarne Noblove nagrade za leto 1921 pisatelj Alojzij Jirasek in za mirovno Noblovo nagrado za isto leto predsednik češkoslovaške republike, Masaryk.

Prebivalstvo Francoske. Strokovni list »Medicales« je objavil nekoliko podatkov o

francoskem prebivalstvu, ki so vsakakor zanimivi. V l. 1918. je bilo 177.823 porok, 8121 razporok, 399.041 porodov in 788.616 ljudi je umrlo. V l. 1919. je bila 458.363 porok, 11.933 razporok, 413.379 porodov ter 635.694 mrtlic. Kakor je videti, prekaša število pogrebov število porodov, pri čemer ne smemo pozabiti, da so vzrok tega dejstva učinki dolgoletne vojne. Veliko naraščanje števila porok zbuja nado in izboljšanje razmer, posebno v Alzaciji in Lotareni, kjer je prišlo na 25.556 umrlih 28192 porodov.

Španski prestolni govor. Iz Madrida poročajo: Prestolni govor, ki ga je kralj prečital v parlamentu, se nanaša v prvi vrsti na izvrstne odnošaje Španske do vseh drugih narodov in poudarja čast, ki so jo izkazali Španiji s tem, da so jo sprejeli v zvezo narodov. Kralj je izrazil nado, da se bo španski pas Maroka v kratkem pacificiral in organiziral v gospodarskem zmislu. Nadalje omenja prestolni govor podlago za zakonski nadrt za finančne in gospodarske reorganizacije države, kakor tudi reformo zakonodaje glede transportnega prometa. Prestolni govor označuje vprašanje socijalizma z vidika energičnega boja proti zločinom, ki so družbi nevarni. Končno se v prestolnem govoru navedeno še vsi ukrepi, ki naj bi odpravili deficit v državnem gospodarstvu.

Gospodarstvo.

VAŽNOST LASTNEGA BRODOVLA ZA NARODNO GOSPODARSTVO.

V včerašnjem članku pod naslovom »Rapalski sporazum in naša trgovinska mornarica« smo omenjali, kake važnosti je pomorsko brodogradništvo za državo. K temu prinašamo še izjava Francis H. Sissona, znamenitega finančnika Zedinjenih držav, katere je objavil v »Frankfurter Zeitung« o gospodarskem položaju Zedinjenih držav:

Tekom malo let smo pridobili veliko trgovinsko mornarico. Skrbeti nam je za nieno plodonosno zaposlenost. Pomembnost tega dejstva je v tem, da se skozi 60 let veliki del dobikov ameriških industrij v obliki pomorskih prevoznin, plovnostnih zavarovalnih premij in bančnih komisij preko morja. Te prevoznine, ki smo jih plačevali inozemstvu, so znašale milijarde dolarjev: v letu pred vojno je znašal ta račun približno 400 milijonov dolarjev in v letu 1919 smo plačali po približni ceni več kakor 700 milijonov dolarjev, da smo bogatili naše konkuren-te na morju. Mi moramo razviti našo mornarico še bolj ter stremeti za tem, da deluje v privatnih rokah in pod zdravimi zakoni, da olajšamo razvoj naše zunanje trgovine in vzdrževanje našega narodnega blagostanja.

Dvodnevni praktični sadlarski tečaj v celjskem okraju. Sadlarsko nadzornišvo v Celju priredi januarja, februarja in marca 1921 po raznih občinah celjskega okraja več dvodnevnih praktičnih sadlarskih tečajev za fante in odrasle sadlarske interese. Tečaj se bodo vršili le v tistih občinah, kjer se bo zglašilo najmanj 15 udeležencev. Priglasila (zadostuje dopisnica), v katerih naj bo naveden natančen naslov priglasenca in občina, v katero spada, sprejema sadlarski pododsek poverjenosti za kmetijstvo v Ljubljani do 10. jan. 1921.

Uredbo o začrti industrijske svojine in naredbo o izvrševanju te uredbe priobčuje letošnja prva številka »Uradnega lista«.

Dunajska modna razstava. Prve dni meseca februarja t. l. se priredi na Dunaju

2. razstava modnih izdelkov. Razstave se udeležijo nad 120 tvrdk, ki razstavljajo modelne hiše, izdelke oblik in perila, klobukov, umetnih cvetic, pletenin itd. Vsa pojasnila daje »Geschäftsstelle für die 2. Modewoche, Wien I. Stubenring 8 (trgovska in obrtna zbornica).

Mednarodna trgovinska zbornica v Parizu bo imela svoje prvo zborovanje 5. in 6. julija v Londonu. Na zborovanje je povabila tudi naše trgovinsko ministrstvo, ki naj bi poslalo na konferenco svoje delegate.

Površina polja v boljševiški Rusiji se krči, ker večina kmetov obdeluje polje samo za svojo lastno potrebo. Od l. 1917. je padla površina obdelanega sveta za šestino.

Švedska v gospodarski stiski. Ne navadno visoko stanje švedske valute v zvezi z visokimi cenami živil spravila državo v zelo težek položaj. Trgovski strokovnjaki se izražajo radi tega zelo pesimistično o bodočnosti švedske trgovine in sploh gospodarskega življenja v državi. Kot edina možnost, obvarovati državo pred finančnim ruinom, se navaja potreba, da se cene toliko znižajo, da se kolikor mogoče prilagodijo cenam drugih držav. Samo na tak način je mogoče, da se bodo švedski industrijski produkti, ki jih sedaj nihče ne kupuje, zopet kupovali od drugih držav. Zlasti švedska tekstilna industrija ne more razpečavati blaga. Govori se, da večino tvornice še samo radi tega dela, da prepreči preveliko brezposelnost.

Brezposelnost na Angleškem. V Angliji se nahaja že preko 1 milijona brezposelnih delavcev. Število pa še stalno narašča, ker tvornice omejujejo delo.

Statistika stavk. Neka v Londonu objavljena statistika nam daje pregled o številu stavk v različnih državah v času prvih šest mesecev minulega leta. V Nemčiji je stavalco 1.866.358 delavcev, v Italiji 1.781.230, v Franciji 1.186.670, na Švedskem 180.070, v Španiji 224.700, v Angliji 117.049, v Zedinjenih državah 953.700, v Avstraliji 203.400, v Avstriji 970.540. Izmed teh držav so izgubile največ delavskih dni: Italija 21.650.200, Francija 19.358.100, Nemčija 16 milijonov 201.660 tisoč itd. Skupaj so te države izgubile preko 100 milijonov delavskih dni vsled stavk približno 9 milijonov delavcev.

Dnevne vesti.

— **Trpka usoda koroškega begunca.** Neki koroški slovenski inteligent nam piše, da je vstopil ob prevratu kot dobrovoljec v domačo narodno stražo na Koroškem ter pomagal od 13. novembra 1918 izganjati »Volksverweerer« iz Podunavja. Ko je prišel na Koroško 37. p. d. n. e. bil s celim 6. odsekom deželne hrambe dodelen kot 10. četa k temu polku. S polkom je delil vsa gorja ter moral ž njim tudi bežati iz lastne domovine. S polkom je zopet nastopil pohod na Koroško 28. maja 1919 v zmagovitem napredovanju do Gospe svete. Potem je šel ž njim v Prekmurje pozneje na stražiti italijansko mejo. Ko na si je mož hotel zagotoviti civilno službo ter prošil za odnust, je moral čakati dva meseca na naslednika. Med tem je dobil njevo civilno službo drugi. Jeseni l. t. je končno dobil službo, toda takrat so ga brzoklavno poklicali k orožnim vajam. Vkljub temu, da je bila to že njegova druga orožna vaja v enem letu in da bi kot Korošec pred plebiscitom sploh ne bil smel biti klican, se je odzval kot poveljnič orožništva v Podunavi toda plače ni dobil in je še tudi danes nima par mesecev no odnust. Sedaj je mož brez plače, brez službe in brez domovine, ker domov se ne sme vrniti zaradi svojega narodnega delovanja. Taka nočnost in brezbriznost vojaške urave je gotovo brezprimeren škandal.

— **Nove pošne žige nam je poklonila pošta.** Uprava za novo leto. Žige nosijo ime pošnega urada v latinici in cirilici. Dosedaj so jih dobile samo večje pošte in železniške ambulanse: polagoma pa jih dobe vsi poštni uradi. Tako bodo vendar enkrat izenili razni preostanki iz avstrijske dobe. Žige so izgotovljeni prav lično in enotno. V gornjem polkrogu je napis v latinici v spodnjem v cirilici, na sredi je datum. Črke so za spoznanje drobnejše od onih na dosedanjih žigih, velikost žiga sama pa približno jednaka. Upamo, da bo pošta uprava, za temi formalnimi reformami prišla vendar že enkrat tudi s stvarnimi ki bodo odpravile naravnost škandalozno poslovanje jugoslovanske pošte zlasti v prometu preko Sotle.

— **Učitelstvo v Apaški kotlini.** ki je bilo na vseh treh šolah nemško, je dobilo poziv, naj prosijo za službo v naši državi noloži prisego zvestobe ter se zaveže, da napravi v določenem roku izpit iz slovenščine. Isto velja tudi za šolske sestre ki imajo svoj zavod v Anačah. Seve bi ne bilo previdno, pustiti nosvetno učitelstvo še nadalje v kraju, kjer je tvorilo glavni avitacijski aparat za nemščino.

— **Kmečki in delavski kongres za Prekmurje.** o katerem so dobili vsi časopisi reklamno obvestilo, bo baie čisto navadna strankarska prireditel.

— **Komunistovska ladia se potapila.** zato beže podzane. Komuniste je zapustil glavni ljubljanski stebel dr. Lemež, ker je baie prišel do prepričanja, da sodruzi ne poznajo discipline in jasni ciljev. Glavni povod na je najbrž radikalni nastop vlade in delstvo, da so — blagaine zanečate, Tainica ljubljanske organizacije im je dala že nepreči slovo, a menda še vedno čeka na plačo dveh mesecev.

— **Priave orožja in eksploziv.** Pozivno na razglas celokupnega ministrstva z dne 29. decembra 1920 št. 29.282 opozarja policijsko ravnatelstvo v Ljubljani, da se morajo te priave za okoliš polic. ravnateljstva takoj izvršiti pisмено pri njem.

— **Dr. Ploi v Beogradu.** Na poziv nove vlade je dospel danes v Beograd dr. Mi. slav Ploi, vodja naše delegacije v dunaiski reparacijski komisiji. Dr. Ploi bo jutri poročal vlad; o svojem delovanju.

— **Minister Pribičević** je danes odpoštoval v Zagreb, kjer ostane preko pravoslavni božičnih praznikov.

— **Po zadnji razdelitvi** ima ministrstvo za socialno politiko nastopnih osem oddelkov: 1. splošni oddelček; 2. oddelček za zaščito dece; 3. stanovanjski oddelček; 4. oddelček za zavarovanje delavcev; 5. oddelček za zaščito delavcev; 6. oddelček za socialno skrb; 7. ravnateljstvo za invalide; 8. ravnateljstvo za državno statistiko.

— **Zopet prepoved lista** »Neues Wiener Tagblatt«. Ministrstvo za pošto in brzoklav je z odlokom od 7. decembra, št. 41951 prepovedalo razpošiljanje dunajskega lista »Neues Wiener Tagblatt« po pošti v naši državi.

— **Najnoveše frankiranje tiskovin.** Kar znano, morajo biti tiskovine frankirane

najmanj z 20 vinarji (5 parami). Ker pa 20 vinarskih znamk ni več in je 5 parskih frankovnih znamk tudi še samo nekaj listov, je odredilo pošto ravnateljstvo, da se frankirajo tiskovine zapelj s polovico 10 parsko znamko, ki jo je precezati na dva dela in sicer tako, da dobiš iz nje dva enaka trikotnika. Torej jo moraš razpoloviti v smeri diagonale.

— **Centrala splošne organizacije voj. invalidov za Slovenijo** opozarja svoje članke, ki se nahajajo v zavodih in kr. invalidnih šolah, da se organizirajo v podružnicah in poverjeništvih svojih političnih okrajev, ker je tako bo centralna uzrava razbremenjena.

— **»Brezbriznost do beguncov«.** Naša tozadevna notica se ne nanaša na gostilničarja in lesnega trgovca g. Josipa Hafnerja v Skofji Loki. Ugotavljamo to radevolje, ker poznamo g. Hafnerja kot dobrega rodoljuba.

— **Naša uprava je prejela 110 K** za »Jugoslovansko Matico« od oddelka fin. straže v Št. Jurju ob Pesnici v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Aleksandra, naravnih med učitelstvom, orožništvom in fin. stražo. Denar smo izročili na pristojno mesto, Darovalcem najlepša hvala.

— **Nesreča pri kolovratu.** Lajevce Marilja, 1 leto stara hči delavca iz Vel. Vasi, se je sukala doma okrog stare matere, ki je predla na kolovrat. Na nepojasnen način je otrok prišel z desnico med kolo, ki mu je srečinec odtrgalo. Značilno je da otrok ni začutil pri tem nobenih bolečin. Sele stara mati je slučajno zapazila, da je otrok krvav, in ko ga je začela od bližje ogledovati je zapazila, da mu je pretek odtrgan.

Ljubljana.

— **Komunisti na ljubljanskem gradu.** Na ljubljanskem gradu je baie zaprtih več komunistov. V ta namen so se morali umakniti dijaki iz zasebnih stanovanj. Policija varuje v tem oziru veliko tajnost.

— **Zgled za ublaževanje stanovanjske bede** je podala naša deželna vlada, ki je dala široke hodnike v svoji palači predelati z lesenimi stenami ter na ta način pridobila svetle prostore za prideleno uradništvo. Seve bo preselitev mogla šele na spomlad, ker so novi prostori brez peči.

— **Quod licet jovi...** Prišel je v Ljubljano madžarski žid, ravnatelj velikega kapitalističnega podjetja. Takoj je dobil krasno, razkošno stanovanje, s štirimi ali petimi sobami. In nima v Ljubljani pravzaprav nič pravega posla. Poznam pa slovenskega profesorja, ki ni na neki ljubljanski srednji šoli že nad eno leto, pa spi in stanuje še danes v vlažnem fizikalnem kabinetu.

— **Cesta v Rožno dolino** je podobna galitskemu močvirju, ker že več let ni bila nasipana, a tovari se po njej izredno mnogo. Povrh pa še dovažajo za bodoče Burkičeve hiše težko temeljno kameno, da so vozovi tudi pot za pešce popolnoma razorani. S temi voznjami so začeli kakor našlaš še sedaj v južnem vremenju, dasi bi se bilo lahko to zgodilo poprej, ko je bila zemlja zmrznila ali bi se počakalo na zmrazovanje. Razumie se, da ob celi dolgi cesti še vedno ni nobene svetilke. Izvršili so se že opetovani nočni napadi, a najbrže se čaka, da bo kdo v cestnih jarkih utonil.

— **Koroški večer za koroške dijake** — begunce se ne vrši 11. tm., marveč se vsled nastalih zapork preloži na soboto dne 22. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu.

— **Redni občni zbor S. K. »Jadrana«** se vrši v soboto dne 15. januarja 1921 v salonu g. Steinerja na Opekarski cesti.

— **Sanatorij »Leončič«** naznanja, da se je zvišala z novim letom dnevna oskrbovalnina za I. razred na 150-200, za II. razred 100 K. Obenem izjavlja uprava, da se sprejemajo bolniki z vsakovrstnimi boleznimi razum nalezljivih. Volitev zdravniškega je prosta. Opozarja se na novo urejeni porodniški blok. Hišni zdravnik je vedno na razpolago.

— **Srbski tobak se bo prodajal v Ljubljani.** Predvčerajšnjem so trafikante na svojem setanku sklenili, da prevzemajo prodajo tobakašnih proizvodov iz srbskega tvornice.

— **Veliko družbo mednarodnih vionitcev** je zajela policija nekje v Zeleni jami. Ker pa še zasleduje sokrivce tudi po deželi, noče policijaše ničesar podrobneje izdati.

— **Manipulacije z vinom.** Prijatelj pristne kapljice iz ljubljanske okolice se nam pritožuje, da ni dobil ne v mestu ne v okolici čistega vina, a cene so od 24 do 40 K. Skora vsa vina so ednake barve in ednake okusa. Od česa so se stara vina nenkrat skallila? Vsekakor vsled mešanja starega z novim, ako ne celo s sadjevcem. Pritožnik je bil sam priča, ko so dolenski vinogradniki vozili k trgovci v vinograde z doma velike sode jabolk in hrnske, da so bila z grozjem sprešala. Kar pa so pustili pridelovalci nepokvarjenega, spravilo ukladno razni prekupci. Le redke gostilne v Ljubljani točijo novo vino, ki je seve dražje kot je bila kislina prejšnjih dveh let, torej se pri novem vinu ne da toliko zaslužiti. Letnik 1919 so naši vinotrci nakupili

v Banatu za cele vlake vina po 8—10 K, a danes ga skora nikjer ne točijo izpod 24 K. Sedaj bi moralo že vsako novo vino, razun težkega ljutomerskega, biti popolnoma čisto, ako ni pomešano. Saj imamo pri naši vladi strokovnjake in preizkuševalce, ki bi lahko vršili kontrolo.

Maribor.

— **Vladni komisar.** Kakor se čuje, postane vladni komisar v Mariboru dvorni svetnik dr. Ferjančič. Začasno opravlja poste vladnega komisarja še vedno dr. Leskovar, ki ostane na svojem mestu do imenovanja naslednika.

— **Docent dr. Matko** se povrne prihodnje dni zopet v Prago, kjer prične zopet s predavanji na medicinski fakulteti. V Mariboru ordinira samo še do 10. t. m.

— **Maribor brez plina.** Vsled pomanjkanja plinskega premoga je tukajšnja plinarna sklenila, da od petka naprej popolnoma ustavi za nedoločen čas dobavo plina.

— **Civilna poroka.** Dne 3. t. m. sta se na tukajšnjem okrajnem glavarstvu civilno poročila komisar tukajšnje policije Karol Pestevšek in gospa Frančiška Strube, roj. Ružička.

— **Neumestno postopanje z redarjem.** Te dni je bilo mariborsko občinstvo priča, kako so redarji aretirali lastnega tovariša ter ga gonili od stražnice v sodne zapore in zopet nazaj. Ni nam sicer znano, kaj je mož zakrivil, toda tako postopanje gotovo ne napravi ugleda varnostnemu zboru in poveljstvu. Baje je aretirani redar tisti, ki je v januarju leta 1919 rešil življenje dr. Senekoviču.

Celje.

— **Celjski trg.** V Celju so se po praznikih pojavila na trgu in tudi po trgovinah zopet jalca po 4 krome komad in jih je dobili zopet v zadostni množini. Pred prazniki so jih razni prekupci »valili« in s tem naglali cene kvišku. Raznih kmečkih pridelkov okoličani zdaj manje nosijo na trg. Po trgovinah je na razpolago v zadostni množini raznega specialnega in drugega blaga po starih ceni. Pri petroleju se je cena znižala od 26 na 24 ron za liter. Sladkor se dobiva zdrobljen po 60 K, v kockah po 72 K in ruščič ameriški po 48 K kg. Mesa razne vrste je od 18 K dalje za kg v zadostni množini na razpolago.

— **Serja** je po nekaterih celjskih gostilnah bolj redka prikazen. Po nekod malo ali celo nič ne gledajo na čistoto jedilnega orodja, posebno kozarcev. Držati red in snago v gostilni menda ni težko, ker vode ne primanjkuje.

— **Spravite v red ceste!** Že mnogokrat se je po časopisju pisalo o izredno slahem stanju cest v celjski okolici. Prednjačijo v tem oziru posebno ceste v Savodno in proti Gaberju. Na teh dveh cestah, ki so izmed najbolj prometnih, bi se pač moralo vsaj malo gledati na snago. Pa je ravno obratno, malone, da ne gazi človek do kolena v blatu še celo po hodnikih za pešce, katera sta napravljena ob teh dveh cestah. Ceste, ki so med vojno bile skrajno zanevarjene, bi se bilo lahko vsaj v najbližji mestni okolici v dveh letih po vojni vsaj za silo spravile v red.

— **Nemško označbe blaga** se nahajajo tudi še po nekaterih celjskih izložbenih oknih. Naj bi se temu enkrat za vselej napravilo konec.

— **Popravila kapucinskega mostu** se vrše dalje. Prvotno je bilo določeno, da morajo biti končana pred zimo, pa bodo dogotovljena bržkone še le do spomladi, ko se bo menda pričel graditi novi most.

— **Tudi po našem mestu** so nabili velike plakate, s katerimi se razglasajo vladni ukrepi proti komunističnim organizacijam. Ljudje v gruclah postajajo pred njimi ter jih začenjajo čitati.

— **Laško pri Celju.** Umrla je gospa Ana Gradi. N. v. m. p.

— **Tamburaši pozori!** Izobraževalno društvo »Bratstvo«, podružnica Celje snule tamburaški zbor. Vsak, kdor ima veselje sodelovati ter je večš tega ali onega tamburaškega instrumenta, oziroma kdor želi poduka v tej smeri, naj se zgosti ob sredah mod 7. in 8. v društvenem prostoru gostilne »Wilson«.

Primorje.

— **Iz Tolmina nam piše prijatelj našega lista.** Tukajšnje življenje se je po rapalski pogodbi jako izpremenilo. Prej smo lahko kupili moke in masti, zdaj so vsi ti viri skoraj usahnili. Pa kje naj vzame italijanska vlada, ko sama nima živl niti za svoje? Ze se čuti splošno pomanjkanje vseh povsod. Dobro pa se nam zdi, da ima naša mladina, ki študira v Ljubljani, znižano vožnjo po železnici, a žal, samo do Logatca. Jugoslovanski železniški minister ni imel toliko čuta do goriške šolske mladine kakor jo ima naš novi gospodar. Zalostno!

PROMETNE OMEJITVE.

1. Južna železnica v Jugoslaviji: a) Za Maribor glavni kolodvor je zaprt tovarni promet izvzemši živad, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje one za tvrde Gütz, Scherbaum, skladišče Balkan ob Scherbaumovi dovlačnici, Ludvik Franz paronja in Josip Rosenberg paronja. b) Za Trbovlje, Hraštink in Zagorje je ukinjeno sprejemanje jamskega lesa, c) Za Zagreb lučni kol.

je zaprt tovarni promet v vozovnih nakladah izvzemši premog, režijske in vojaške pošiljke ter one za več dovlačnic, d) Za Sisak loko je zaprt tovarni promet v vozov. nakladah izvzemši premog, režij, in vojaške pošiljke ter one za dovlačnice tvornice tanina.

2. Državne železnice v Jugoslaviji: Ekspresna roba se prevzema do teže 250 posamezni komadi pa smejo tehtati čez 75 kilogramov. — Vsled rudarske stavke je ukinjeno sprejemanje blaga vsake vrste v vozovnih nakladah za vse postaje in čez vse proge državne železnice preko Zagreba in Siska izvzemši živad, brzopokvarljivo blago, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje živila za gradsko aprovizacijo v Zagrebu proti potrdili gradske aprovizacije, da je blago namenjeno prehrani Zagreba. Drugo že sprejeto blago se še odpošlje. Reekspedicije so na drž. žel. le dovoljene, ako se izvrši nova predaja v razkladalnem roku, sicer se pošiljka prodaja.

3. Italija: a) Blago nakazano carini v Milano Porta Garibaldi, b) Kosovno blago, c) Tovorno blago izvz, živila in zdravila v Opatijo-Matulle.

4. Avstrija: Dovoljena so živila vsake vrste z direktnimi tovrnimi listi ter selitve. Tovor za progo Spilje-Radgona je prost: preko Radgone je promet že prekinjen. Reekspedicije za Poljsko so v Českoslovaški prepovedane.

5. Brzovozni in tovarni promet preko Dunajskega Novega mesta v smeri proti Madžarski je začasno ukinjen.

6. Z Bolgarijo je razun Orient-Expressa še ves promet prekinjen.

7. Za inozemstvo se sprejemajo (izvzemši českoslovaški tovor, ki je prost) samo one pošiljke, za katere se je izdalo transportno dovoljenje. Ako pa je dotična proga drž. želez, začasno sploh zaprta, izgube dovoljenja svojo veljavnost. Na želez. ministrstvo ali direktorije drž. žel. naslovljene in režijske pošiljke, premog in selitve ne potrebujejo prevoznih dovoljenj.

ROVARENJE SPODNJEŠTAJERSKIH NEMŠKUTARJEV.

K tozadevni naši notici, da so nekateri nemškutariji iz Ptuj zahtevali na posebnem zborovanju v Gradcu, naj se »Ptuj reši izpod jugoslovanskega jarma«, nam pišejo: »Vsled ponesrečenega plebiscita na Koroškem je zrasel greben tudi spodnještajerskim Nemcem in nemškutarjem, ki mislijo, da se ljudsko glasovanje da tako lahko doseči, kakor kak izredni občni zbor. Dotično zborovanje v Gradcu je priredila iz Jugoslavije izgnana Orngova zlahta, ki ima še vedno zveze z nemškutarstvom doma. Zborovalci so stavili posebno zaupanje v dejstvo, ker je bila nedavno Avstrija sprejeta v Zvezo narodov, a to je vsled priporočila jugoslovanskega delegata Spaljkovića, češ, da se Avstrija vede korektno in lojalno. V zahvalo imamo sedaj taka predzna čuivanja in rovarstva proti naši državi. Graški zborovalci so torej prišli enostavno do sledečih sklepov: 1. Avstrija kot članica Zveze narodov ima pravico, da zahteva na konferenci sprejembo južne meje potom plebiscita. 2. Avstrija je že ob polomu zahtevala zase sodne okraje Maribor, Marenberk, Ptuj in Št. Lenart. Od teh svojih zahtev ne sme odnehati. 3. Štajerska mora ostati nerazdeljena, kakor je Koroška. To zahteva zgodovinski in gospodarski razvoj dežele. — Da se izpolnijo nemške sanje, v to je shod pooblastil bivšega ptujskega sodnika in Orngovega zeta Doltschella in sina ptujskega gostilničarja Weissensteina. Ali bi oblašili ne moglo nekoliko vplivati na občta, naj ponči sina, sker lahko pride oče za sinom v Gradec? Toda pri nas smatramo tako protidržavno početje za otročarije.

Sport in turistika.

Velik zabavni večer — Sportni ples — se vrši v nedeljo 9. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma. Na sporedni kabaret, ples, japonska kavarna, srečolov, šaljiva pošta. Vstop brez posebnih vabil. Predprodaja vstopnic pri »Svetli« na Mestnem trgu in v drogeriji Kanc, Židovska ulica. Vstopnina 30 K na osebo, člani S. K. Hribe in akademiki 20 K, toda le v predprodaji pri »Svetli« v petek in soboto od 14. do 17. ure. K Zimski sport v Trzinu. Trzin ima na razpolago dobro urejeno 4 km dolgo sankališče, ki ustreza vsem sportnim predpisom. Tercni za smučarje so prikladni tudi za večje ture. Ker je okolica Trzina po zimski jako lepa ga priporočamo vsem zimskim sportnikom in turistom.

SKS, Sparta ima svoj redni občni zbor dne 9. tm. ob pol 10. dopoldne v magistratni posvetovalnici. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vremensko poročilo z Bleda.** Drsališče na blejskem jezerti je izborno. Led se je utrdil in narastel na 12 cm debeline. Tudi sankališče (oddaljeno od kolodvora Bleda samo 5 minut) je izborno.

Gledališče in glasba.

Reklatični večer, ki ga prirede Marja Gorčeva, Fran Lipah in Stane Melihar jutri zvečer v vel. dvoran Mestnega doma, ima na sporedu P. Bezruč: Sedemdesetletni, Bernard Žar, Peguzi: Svet, Cankar: Bebec Martin in odlomek iz »Milana in Mi-

lene«, Gradnik: Pisma, Albrecht: Na križišču ulic in Plamenčič večer, Zupančič: Razgovor, Dies irae, Sv. trije krati, Golari: Bojna pesem. — Vstopnina odpade vsled previsokega davka na vstopnice. Dvorana bo zakurjena. Pozivamo občinstvo, da številno poseli zanimiv večer.

— **Člani moskovskega »Umetniškega gledališča«**, ki bo gostovalo 11., 12. in 13. januarja v Narodnem gledališču, dopotujejo v ponedeljek zvečer v Ljubljano. Med drugimi pride gospa Čehova. Križanovskaja, Krasnopoljskaja, Greč, Orlova, Lukalska in gosposje Kačalov, Masalitnov, Bersenjev, Pavlov, Bakšev, Tarhanov, Sarov, Vasiljev, Aleksandrov. Z njim potuje scenograf gospod Gremislavski in administrativni upravniki družbe gospod Leonidov. Vstopnice za vse tri večere se dobe od 6. januarja dalje pri blagajni v opernem gledališču. Cene so se morale vsled obilnih stroškov povišati za 250 odstotkov in ne za 25 odstotkov kot je javil pomotoma neki ljubljanski dnevnik.

Pokrajina.

Trbovlje. Naša postaja rabi še vedno nemški žig »Triitall k. k. priv. Südbahn Gz. Najbrže varuje na postaji nemški pečatnik kakšna nemška plesnoba ali kak komunist kot relikvijo na Karlovo dobo.

— **Iz Laškega** došli potniki se nam bitko pritožuje nad nezdavnimi družabnimi razmerami v trgu. Ko je bila občina še v nemških rokah, so se Slovenci prav bratsko razumeli med seboj, a danes, ko se sami vladajo, pa se gledajo kot pes in mačka. Neftici teh združb pa se skrivajo.

— **Iz Rog. Slatine** nam pišejo, da je bila uredništvo »Jutra« v notici »Čudno uradovanje« mistificirano ter je krivično poročalo zaradi požarja Gobe in ravnatelja Dolenca, a noče popraviti krivice kljub opetovanim opozorilom.

— **Ptuj.** Tukajšnji minoritski gvardian je na Silvestrovo pridigal v župni cerkvi v nemškem jeziku. Gospod je najbrže pozabil, da je v Jugoslaviji in ne v Avstriji. Že itak raste Nemcem greben in pri takih razmerah se počutijo še bolj absolutni gospodari mesta. Omenjeni gospod se sploh zelo trudi, da bi se prikupil tukajšnjim zagrezenim sovražnikom slovenskega rodu. Možeče pričakuje od nemških trgovcev kakšnih darov. Za denar pa se itak vse napravi, tudi materin jezik zataji.

— **Pragersko.** Ljudsko knjižnico na Pragerskem je ustanovila podravski podružnica »Prosvete« v Mariboru. Knjige se izposojajo ljudem ob nedeljah od pol 12—12 v šoli. Ker knjižnica še ni popolna, »Prosveta« pa manjka denarnih sredstev, posilimo tem potom rodoljube, da prispevajo za to knjižnico, ki ima vršiti važno kulturno delo v bivšem torišču »Schulvereina, Südnarke in Turnvereina«. Denar in knjige se lahko pošljejo na naslov: Knjižnica v šoli na Pragerskem.

Mali oglasi.

Prodaja se:

6 ŽELEZNIH MRAMORNATIH MIZ, 20 stolov ter 1 velik biljard, vse skoro novo prodam za 30.000 K. Naslov v upravnishvu »Jugoslavije«. 6

ČRNA ZIMSKA SUKNJA

in dežna plahta za vozove se po ceni prodaja. Naslov pove upr. »Jugoslavije«. 7

50 KUBIČNIH METROV GAŠENEGA APNA

se prodaja M. Perko, Zg. Šiška, Celovška cesta 121. 9

TRI HIŠE Z VRTOM

in gostilno v Ljubljani v predmestju se prodajo. Naslov pove uprava »Jugoslavije«. 10

PRODA SE

popolnoma nov, nerabilen pisalni stroj znamke »The Courier«, vpraša in ugleda se v upravi »Jugoslavije«. 2461

Službe:

MLADENIČ

s srednješolsko izobrazbo ter večš sloven. ital. franc. in ruskega jezika išče službo pod štiro »Mladenci«. 8

POZOR URARSKI POMOČNIKI.

Urarski pomočnik, neoženjen, boljše vrste, se išče za Makarsko (Dalmacija). Dober zaslužek, vožnja se povrne. Hrana in stanovanje prosta. Ivan Lovrič, urarski mojster, Makarska (Dalmacija). 3

Razno:

DOBRO PLAČILO

da za mesečno sobo gospod iz boljše rod. bine, Dopisi pod P. R. na anonimno ekspedicijo Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3 I. nads. 2

IŠČEM ZA MODERN HOTEL

kompanjona s kapitalom 300.000 K v gotovini. Naslov v upravnishvu »Jugoslavije«. 4

DAM V NAJEM

velik in modern lokal za večjo trgovino ali poslovnilno (pisarno) na najlepšem v Jesenicah, Naslov v upravnishvu »Jugoslavije«. 6

M. Zevaco:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman.
(Dalle.)

Pri enem teh redkih oken je stal bled in s stisnjenimi ustnicami Ludvik XIII., mladi kralj, ter gledal slavo, ki mu je mogel vsak hip izpodbiti prestol in ugrabiti krono. Poslušal je vzklrike ljudstva, in sloherni ga je udaril v lice nalik zausnici. Preko njegove rame je gledal Luvnes. Njegov sokoli profil se je ostril usta so se zatezala, nos mu je štrlel kakor klin velike udele. Včasih se je sklonil k mlademu kralju ter molodval z vročim, bojaželnim glasom:

»Ah, sire, če bi hoteli! Kakšen prekrašen lov! Vzemimo vašo francosko gardo, sire! Vzemimo Švicarje, Vzemimo Korzičane maršala Ornana in na lov! Jaz sam se lotim končati merlasci!»

»Sire,« je renčal Ornano z druge strani, vihaše si košate brke, »samo ukazite na izderemo meč!»

Kraljeve oči so se iskrite. Že je odpiral usta, da bi izrekel ukaz...

»Ne sire!« je šepnil nekdo tisti hip. »Prijeti Guiskega noči, bi se reklo obnoviti Ligo, to je, zakriviti državljansko vojno in barikade v samem Parizu! Umirite se sire, potrpite ostanite zmerni: predvsem je treba politike! Kadar pa pride naš dan, napademo prevzetne graščake na vse štiri. Čakamo, sire! Čakanje

le sila kraljev: ta sila te podobna možnosti božji ki računa z vso neskončno večnostjo!»

Mladi kralj je sklonil glavo, omamljen no tem glasom, ki ga je vodil do konca njegovega življenja. Govoril je Richelieu!

Luvnes se je umeknil, požvižgaval lovske fanfare. Ornano je stopil v kot da Ludvik ne bi slišal njegovih korziških kletvic. Richelieu pa, prepričan, da je beseda zategla, se je oddaljil počasi in veličastno sanjale o neomejeni oblasti, ki bi jo rabil on v kraljevem imenu... V predsohi je stopil preden črno oblečen človek ter se priklonil, rekoč:

»Svetlost, Marlon Delorme in markiz Cinq-Mars sta se pravkar vrnila v Pariz.»

Richelieu se je zdrnil in prebledel. Zbogom, misli o politiki: zbogom, sanje gladičnega častiljenja!

»Poidiva!« je velel. »Poidiva!«

Škof in Laffemas sta se naglo ubrala po stopnicah. V veži sta srečala plemiča, ki jih je pozdravil in dolgo gledal za njim. Bil je Rinaldo. Concini je pribežnik iz čudno ošini Laffemasa z očmi: volun, je zavidal volun!

Razen kralja, Ornana in Luvnesa ki so stali pri oknu ter opazovali sovražni Pariz, je bilo v dvorani nekaj plemičev. Pri vratih je stal Vitry v službeni obleki, z mečem v roki, trd in raven kakor žrd. V kotu se je smejala s svojo družbico mlada kraljica Ana, ne meneč se za ob-

lačno badočnost. Kraljica-mati je sedela vsa hladna in ohola za mizo ter prisluškovala od hlapa do hlapa, kadar je zunaj naraste hrup. Njen pogled je bil mrzel, če ga je ustavila na sinu: kadar pa ga je uprla v Concini, ki je stal pri nji in tilo govoril vanjo, se je razgorel kakor rabilj pekla. Kraljica je bila spet osvoila maršala! Marija de Medicis se je oklenala svoje poslednje strasti!

Concini se je smehljat kakor prava slika sreče. Toda pod prahom in čelom, ki sta mu krila obraz, je bil podoben mrliču. Marija je vrela trepotek, ko ji ni slišal nihče, ter šepnila dvije:

»Reci se, Concino, reci se, da me ljubiš, mene, samo mene na vekomaj!»

Concini je zaprl oči in ponovil z gorečim glasom:

»I ljubim vas, samo vas na svetu!»

Toda pred zaprtimi očmi mu je stala slika Gizele Angoulémske, in vse besede ljubezni so veljale nji! Kraljičine grudi so trepetale. Da bi skrila svoja zmeda, je vstala in dala družbi znamenje za odhod: treba se je bilo napraviti za k večerji. Tedaj je stopila Leonora Galigai k soprozi, ki je stal sam, ter se doteknila njegove lehti:

»Ali ti le ludo?»

»Kakor pozublenim na dnu pekla!»

»Potrpi, Concino moj, le potrpi! Kar sem prisegla, velja: videl jo boš!»

»Leonora, Leonora! Moje srce je s svojo močjo pri kralju...»

»Se malo dnl. Zaupa mi in prepušči vso skrb meni: ne daš, da bi se vzdignilo nebo zoper našo dva! Lorenzo me je spet opozoril, da Capnestanz lahko povzroči tvojo smrt. Ves čas od tiste strašne noči delam zate, saj veš! Danes sem našla Bellegoria... Z njegovo pomočjo ti najdem Gizele!»

Concini je trepetal v dnu svoje duše. Leonora Galigai pa se je čudno ozrla na kralja in odšla počasi za pralogo.

»Idi, zli duh!« je škrtal Concini sam pri sebi. »Le idi in delaj zame, kakor praviš! Oh, vse česar hočem od tebe, je ona, ki si mi jo ugrabila: ko mi jo vrneš, gorje ti!»

V predsohi se je pridružil Concini zvesti Rinaldo, kateremu je bil maršal nedavno kunil obljubljeno grofovstvo.

»Kako je, dragi grof Leronillaški?« je vprašal gospodar.

»Pravkar je šel tod mimo Richelieu s svojim večnim Laffemasem. Ali se vam ne zdi, svetlost, da nam je ta škof zadnji čas nekam v luči. Da sem jaz maršal de Ancres, bi mu kmalu pomagal, bar la madonna.»

»Vse o svojem času, dragi grof. Potrpimo, kakor pravi mola carissima Leonora.»

»Pravi! A dotlej bi se vendar lahko iznebili vsaj Laffemasa, ki je škofova desna roka. Štiri palce jekla v hrbet, in dober je!»

»Oh, kar se tiče nje, je lahka

stvar. Jutri ti izročim zaporno povelje, s katerim poščeš Laffemasa in ga vržeš v Bastillo. In kadar bo tam, porečem trdnjaskemu guvernerju besedico, ki bo zalegla več nego deset bodal.»

Rinaldo se je naklonil, v znak, da priznava maršalov bistreši um.

Ludvik XIII. je ostal skoro sam v dvorani. Zaman so ga bili spoštljivo opomnili, da čakata kraljici z večerjo. Kralj je hotel videti in slišati vse do konca.

Ulice so bile kakor reke v času viharja: v daljavi so zvonili zvonovi in v njih se je odbijalo od zidov, kakor bi si hotel odmev ljudske grožnje siloma vtreti pot do nje... »Guise! Guise! — Živela Lorena! — Živela maša! — Živel veliki Henrik! — Živel rešitelj ljudstva!»

Mladi kralj si je položil roko na mizlo čelo in šepnil malodane hte: »Oh, ni ga, ki bi zaklical »Živel kralj! Ni ga, ki bi se postavil zame!»

Se tisti hip pa je urezal pod njegovim oknom mlad, zvonak in predrzen glas.

»JUGOSLAVIJA«

veta v novem letu:
za en mesec 30 K.

v prodaji posamezna številka 1.60 K.

Naročate »Jugoslavijo«, edini slovenski neodvisen dnevnik! Samo v njej le beseda res prosta vsi družji listi so vezani na stranke!

Prave tržaške bičevnike (koprivce)

vseh visokosti, kakor tudi biče prvostne kakovosti vseh debelosti ima v zalogi

IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA.
Na debelo, Telefon 441. Na debelo.

Tečaj za krojno risanje (prirokovanje)

splošne garderobe za gospode po najnovejši metodi, se zopet prične koncem tega meseca in sicer bo večerni tečaj. Prijavitelj se je najkasneje do 20. t. m.

pri trdnji
AND. ŽNIDAR

rastop, učnega zavoda P. Verdnik
Ljubljana, Poljanska c. 12.

Obnovite naročnino takoj,
da se vam pošiljanje lista
ne ustavi!

POZOR!

Za predpustne zabave in poroke se priporoča za izdelovanje smokingov, frakov in žaketi oblik ter njih moderniziranje po najnovejši modi. — Predelava salonskih sukenj v žakete in frake.

Specialni atelje **AND. ŽNIDAR**,
Ljubljana, Poljanska c. 12.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.
Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Priporoča se slavnemu občinstvu

IVAN CARMAN

Izdelovatelj usnjatih dokolenj (g m ž)
Ljubljana 79, Siska št. 42.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

PODRUŽNICE: **MARIBOR**, **NOVO MESTO**, **KOČEVJE**
Gospodska ul. 36. Glavni trg. Štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetilolika ovratnike,

zapestnice in srajce.

Velepodjetje išče**knjigovodjo, korespondenta,**

(slovensko — hrvatsko — nemško)

blagajnika

za takojšen nastop. — Upošteva se le prvovrstne samostojne moči. Prednost imajo absolventi trgovskih akademij.

Sprejme se tudi proti dobri plači

perfektna stenografija in strojepiska.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo željene plače pod »SAH« na upravnistvo.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah. 456

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanjih in naročilih sklicujete
na oglase v »JUGOSLAVIJI«!

RUDOLF PEVEC, trgovec v MOZIRJU

je otvoril svojo podružnico v BESKEM SREMU, v bližini Beograda in Novisada ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše postreči celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovсом, moko vsakovrstno slanino, mastjo, svinjama, vinom karlovaškim in banatskim vse najceneje po dnevni ceni.

Naročila se naj direktno pošiljajo na trdnjo RUDOLF PEVEC v BEŠKI SREM. — Naslovi: Pevce, Beška-Srem.

Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem zamogel z vsako drugo trdnjo konkurirati. — Ob enem se bode tamkaj prodajalo deske, les in drogi. Slovincem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Rudolf Pevce.

Pozor! Pevce in pevška društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

- Štev. 1. *Davrin Jenko*: Sto čutiš, Srbije tužni?
2. *Ivan pl. Zajc*: Zrinjsko-Frankopanka.
3. *Anton Hajdrih*: Slabo sveča je brlela.
4. *Anton Hajdrih*: Pod oknom.
5. *Anton Hajdrih*: V sladkih sanjah.
6. *Anton Hajdrih*: Jadransko morje.
7. *Anton Hajdrih*: Pri oknu sva molče slonela.
8. *Josip Kocjančič*: Slovo. Le nocoj še luna mila.

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.

Številka 6 in 7 stane po 2 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v

Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

POTNIKI!

Če hočete piti dobro haložko vino in
dobro jesti, pridite v mojo gostilno.

Ana Žličkar, gostilna
MARIBOR, Minska ulica št. 15.

POZOR!

Knjigarne in trgovine s papirjem ter g. trgovci!

Licne žepne koledarje za leto 1921

v obliki 6x4 cm komad po 2 K 80 v in 12x7 cm komad po 9 K dobavljiva vsako množino

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

Poštni predal 74.

(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar, knjige blag, dnevnik.)

Vodovodne cevi

v premeru po 4/4 in 5/4 cole oddaja mnogo pod dnevno ceno, trdnika

J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Najlepše in najcenejše darilo
za vsako priliko je

Moj zverinjak

knjižica našim mašim za zabavo in pouk s 45 slikami in k temu spadalnim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, i.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg št. 8, Wolfova ulica št. 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323
Telefon št. 54.

Podružnica v Murški Soboti in Dolnji Lendavi.

Brzojavni naslov:
Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obestuje po

4 1/2 %

Zistih brez odbitke. — Izvenljubijanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižb., poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.